

Terms and Conditions

The Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept there Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Library

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Imprint:

Director: Mag. Renate Plöchl

Deputy director: Mag. Julian Sagmeister

Owner of medium: Oberösterreichische Landesbibliothek

Publisher: Oberösterreichische Landesbibliothek, 4021 Linz, Schillerplatz 2

Contact:

Email: [landesbibliothek\(at\)ooe.gv.at](mailto:landesbibliothek(at)ooe.gv.at)

Telephone: +43(732) 7720-53100

Heautontimorumenos

Nuero &c. Hic interuenit persona cuius gratia pax conciliatur ita ut omnia tranquilla sint & cōposita prout comœdiæ finis postulat. me. primo hoc loquitur menedemus solus apud se. **N**uero i. certe. Chremes cruciat. i. uexat uerbis. s. contumeliosis. nimis grauter. i. nimis acerbe adolefcētu lum uidelicet clitiphonem. & cruciat eū nimis inhumane. i. crudeliter seu ferociter. ergo cum ita sit exeo. igredior ad eos. ut conciliem. i. componam pacem uideo ipsos optime. i. opportune. chr. hem. interie- ctio percipiētis eum quem uolebat. o. menedeme cur non iubes filiam meam accerfi. i. aduocari ut sit tibi nu- rus. accerfitur proprie uxor dum ad uirum ducitur. & cur in quā. non firmas. i. confirmas ratificas. ut aiūt id dotis. i. eam dotem. quā dixi. i. destinaui filia. **S**ost. putat sostrata id quod erat fictum eē uerū timebatq; ne pr- penitus exheredaret filium oīa tribuens filia. o. mi uir obsecro te facias id. q. d. ne des oīa filia. **C**li. pr obse- cro ut ignoscas mihi. **M**e. o. chreme da ueniā. i. pce illi sine. i. pmitte. q. exore te. i. tibi psuadeā ut ei ignoscas. chr. ne. i. utrū. petis sup. ut ego de dono bacchidi mea bōa. & qdē scīs. i. n. p. prudētia n. faciā. i. n. dabo illi bōa me. at. i. sed n. sinēus. i. ipediemus ne dēf. bacchidi. cli. o. pr. ignosce si uis me uiuū. i. si cupis ut uiuā. **S**ost. o. chre- mes. age. i. fac qdē petis age sit aduerbiū hortātis. q. d. age ignosce ei. me. o. chre. qdē age. i. fac qdē petis. s. igno- sce illi ne offirmatā. i. tm. te. i. nolite tā obstinatū ondere. ille enim dī se offirmare in aliquo pposito q. obsti- nate ac prinaciter in illo perseuerat tāquā imobilis trūcus. chr. qd istud. ē. q. d. quid hoc sibi uult uideo nō lice- re mihi. ptendere. i. pficere hoc. ut. i. sicut coeperam. i. inceperā. q. d. uideo me nō posse pficere seu pgerē i. p- posito quod instituerā. & dī ptēdere hoc quasi tēdere. i. pgredi procedere p hoc propositū. me. facis ut te de- cet facere. i. ut tibi honestū ē facere. chr. adeo. i. certē faciā hoc. i. mutabo cōsiliū & illi ignoscā. ea lege. i. ea cō- ditione si faciat id quod ego cēseo æquū eē. i. iustum eē hunc clitiphonē facere sup. cli. o. pr. faciam oīa impa- i. p. p. mihi obsecuturo. ch. censeo in quā ut ducas uxore. cli. o. pr. tm. hoc dicit uerbū non statim uolens dare rīsum tanquā prius deliberaturus. chr. nihil audio ex eo bonæ rīsonis. me. at. i. sed. recipio in me. i. pmitto qdē dici solet in cōsciātia mea q. sup. faciet. i. uxore ducet. hoc dicendi gnē in me recipio sapius. **C**ic. utitur in suis epist. & p. p. cōmendatiuis ut cernere facile ē. nemo enī negat recipere interdū sumi pro. pmittere. chr. et. q. d. adhuc nihil. i. non audio ipm uel nihil audio ipm rīdentem. cli. perii. i. pditus sum. **S**ost. an. i. utrum o. clitipho dubitas. i. non audes ducere uxorem. chr. imo. i. sed. utrū uult ducere uxorem petere debes. me. fa- ciet oīa quæ impabis. **S**ost. hęc. s. se parare ad nuptias ducere uxore &c. sunt graua. i. molesta: difficilia. dū. i. q. diu incipias. & dum. i. quādiu ignores. i. sis ignarus matrimonii. ubi. i. postquā. cognoris. i. cognoueris qud sit erunt hęc omnia facilia. cli. o. pater faciam. i. ducam uxorem. **S**ost. o. mi gnate pol. i. utantis ē. dabo tibi puel- lam lepidā. i. sermone suauē festiuā quā tu facile ames. s. filiā phanocrata nri: aut amici: aut uicini.

Illā phanocrata nri. **C**li. ruffā illā uirgīē: cesiā: sparso **O**re: adūco naso: nō possūp. ch. eia ut elegās ē credas **A**ium ibi esse. **S**o. aliā dabo. ch. qd istuc: quādoq; de **D**ucēda est. egomet hēo. p. p. modū quā uolo. **S**o. nūc **L**audo te nate. **C**h. Archonidis filiā. **S**o. pplacet. cl. pr **H**oc nūc restat. ch. qd. cl. ut syro ignoscas uolo mea q **Q**uā fecit. me. fiat uos ualete: & plaudite calliopi? rēselui

RONA. **R**uffam. ruffus color & ru- ber idem est. **E**legans. hic ad formam refert: sapius ad orōne & ad uerba.

RVIDO. **C**li. Me. i. utrū. dabis illā uirginem ruffam. color ruffus & ruber ut in **G**elio habetur idem ē. dabis illam uirginem cesiam. i. uiridem & talis colo- ris qualis est color cæli. unde **G**elio atte- stante cesia dī spēs uiridis coloris quasi cælia q. talis sit color cæli: dabis uirginē ore spio. i. facie leta. uel ēt iplo ore lato

i. habet em os sparsum & latum seu extentū. & naso adunco. i. habentem nasum curuū. o. pater nō possum du- cere eam. s. chr. **E**ya: hortantis aduerbium. ut. i. quātū. uel qualiter ipsa ē elegans. i. apta formosa: cōmēdat. eā filio ut amet eā. **E**legans hic refertur ad formā: sed sapius ad orationē & uerba. **C**redas aium eē ibi. i. i. ea pu- ella. i. credas q. habet aium & quidem prudētē. uel credas. i. reputes. aium tuum eē ibi. i. in amore eius. nā sa- tis pulchra est quæ placet. & ut dici uulgo solet: nulli sunt amores deformes. so. dabo tibi aliam. cli. quid istuc ē sup. q. tantopere laborat ad eligendā mihi unam. quidē. i. certe. quando. i. quia. & quod dicunt postq. uxor ducenda ē. egomet. i. ego ipse habeo. i. scio. propemodū. i. fere eam sup. quam uolo ducere uxore: & quæ ē mihi cordi & ex animi snia. **S**ost. o. gnate nunc laudo te. cli. habeo iquā filiam archonidis. i. illius uicini quā. s. uolo. **S**ost. perplacet. i. ualde placet mihi ut tu ducas illā. cli. **P**ater hoc unū. i. hoc solū. restat. i. reliquum est. chr. **Q**uid est quod restat. cli. uolo q. ignoscas. syro seruo. i. remittas illi ea sup. quæ fecit mea causa. i. p. p. ter me. chr. **F**iat. i. ignoscatur ei.

Alete uos spectatores. & plaudite. i. manus iungite simul sic poetæ congratulantes. ego **C**alliopi- us. i. poetæ defensor. recensui. i. recognoui hanc comœdiam & iudicii mei censuram adhibui. uel ut alii uolunt recitauit.

ASCEN. **L**ud. **C**li. **P**ater. **C**hr. **N**ihil audio &c. sic quoq; intelligi potest: ut clitipho uoluisset dixisse. **P**ater aliqd quoduis oneris impone. uel da mihi spacium & inane tempus. dum mea me uictum doceat fortuna dolere. aut simile quoduis uerbum. **S**ed chremes id ueritus sybiungit. **N**ihil audio: hoc ē nullam excu- sationē suscepturus sum. **I**deoq;. **M**e. ait. ad me recipio faciet. & propterea addit chremes. **N**ihil ēt audio te sup. **M**enedeme. sed audio ipm clitiphonem. auscultans an promittet quam postulo: aliter enim ueniam daturus non erat. **I**llud uero. **E**ya ut elegans ē p amaram increpationem dictum intelligo non quidē de filia. sed de clitiphone. u. s. sit. **E**ya. q. d. uidete obsecro ut. i. quantum. elegans. i. curiosus & delitiosus sit filius meus.